

2024-07-19 Nr. NV-1928

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-876(2) TAIS-24-10178(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3492“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-06-27	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-07-16	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narės L. Nagienės inicijuotomis Žmonių palaikų laidojimo įstatymo pataisomis siekama suteikti teisę, kuomet nėra žmogaus artimųjų giminaičių, Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti prašymą dėl žmogaus palaikų ekshumavimo, siekiant ištaisyti žmogaus teisių ir teisės aktų pažeidimus, klaidas ar kitomis reikšmingomis aplinkybėmis. Anot pataisų iniciatorės praktikoje įmanomos situacijos, kuomet žmogaus laidojimo procese yra pažeidžiami teisės aktai, mirusiojo asmens žmogaus teisės, įvyksta klaida ar yra nustatomos kitos reikšmingos aplinkybės, atsižvelgiant į kurias iškyla poreikis perlaidoti palaikus užtikrinant tinkamą pagarbą mirusiojo atminimui ir tokiais atvejais kuomet asmuo neturi artimųjų giminaičių.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės pozicija nepritarti Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3492 dėl šių priežasčių:

- Projekto nuostatos ir jų pagrindimas neatskleidžia, dėl kieno padarytų ir kokių konkrečių klaidų, dėl kokių teisės aktų pažeidimų ar kokioms konkrečioms aplinkybėms esant galėtų atsirasti papildomas, nei dabar nustatyta Įstatyme, poreikis pateikti prašymą ekshumuoti žmogaus palaikus kitiems subjektams;
- žmogaus palaikų palaidojimas yra baigtinė procedūra, kurios negalima ištaisyti ar pakeisti, o žmogaus palaikų ekshumavimas ar ekshumavimas siekiant juos perlaidoti vykdomas tik ypatingais ir itin retais atvejais, ir tik su artimųjų giminaičių žinia ir jų sprendimu. Kai palaidoto asmens artimųjų giminaičių nėra, siekiant išsaugoti istorinę atmintį ar atlikti tyrimus, Įstatymas numato išimtinę galimybę leisti prašymą ekshumuoti žmogaus palaikus pateikti Kultūros ministerijos įgaliotai institucijai ar Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, tačiau leidimas ekshumuoti žmogaus palaikus nesuteikia teisės šioms institucijoms juos perlaidoti;
- Projekte siūlomas reguliavimas pažeidžia palaidoto žmogaus sutuoktinio, partnerio, pilnamečių vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių) ir (ar) artimųjų giminaičių teisę spręsti apie palaidotų asmens palaikų ekshumavimo poreikį ir neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų proporcingumo ir pagarbos asmens teisėms ir laisvėms principų.
- Iš Projekto nuostatų neaišku, kas turėtų teisę nustatyti konkrečius žmogaus teisių ar teisės aktų pažeidimus ir tuos pažeidimus padariusius asmenis, kurie turės kompensuoti ekshumavimo išlaidas, kilus teisminiams ginčams dėl ekshumavimo išlaidų kompensavimo, –dalyvauti teismo procese.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru, Kultūros paveldo departamentu, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija.

Pastabų neturėjo Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Kultūros paveldo departamentas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Lietuvos savivaldybių asociacija.

Specialiųjų tyrimų tarnyba pastabų neteikė. Generalinė prokuratūra pastabų nepateikė.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

PAŽYMA PARENGĖ	Ieva Bardauskienė
	Ekonomikos politikos grupė , patarėja